

22

11

AGERA

7

17

2

16

3

13

21

5

God Jul och Gott Nytt År
önskar
Afrikagrupperna

15

1

9

18

10

20

6

24

14

4

8

23

19

12

AGERA • #4-2010
Södra Afrika-insamlingen
PlusGiro 90 03 37-7

Tack för ditt engagemang 2010!

I VÄSTSAHARA HOTAR krig. Folket har fått nog av ockupation och av trettio års liv i flyktingläger. Inom Polisario överväger man nu att ta till vapen igen. I protestlägren på ockuperat område, där drygt 20 000 personer har samlats, råder brist på basfönödenheter som mat, vatten och medicin. Varken media eller människorättsorganisationer tillåts av marockansk militär att komma in i lägren, men man öppnar eld mot dem som försöker ta sig igenom ockupationsmaktens avspärningar.

AFRIKAGRUPPERNA HAR många medlemmar som engagerar sig aktivt för Västsaharas sak. Med anledning av det som nu händer har vi uppmanat Röda Korsets ordförande Bengt Westerberg att verka för en oberoende övervakning av situationen. Av svaret att döma avser dock inte Internationella Röda Korset att utöka sin verksamhet till protestlägren i de ockuperade områdena. Nu måste dock hela världssamfundet, inklusive EU och FN, ta sitt ansvar för att få ett slut på den marockanska ockupationen – annars riskerar konflikten att hårdna ytterligare.

SAMTIDIGT SOM VÄSTSAHARIERNA samlades i protestlägren, samlades ett femtiotal afrikagrupper på Sida Partnership Forum i Härnösand. Det var glädjande att så många mött upp, alltifrån medlemmar som varit med i Afrikagrupperna "till och med innan föreningen bildades", till personer med medlemskap så färskt som tre veckor! Vi diskuterade långtidsplanering och insamling och deltog i kampanj- och aktivistskola. Vi dansade till västafrikanska trummor från Ådalen och blev uppdaterade på hur den sydafrikanska fackföreningen Sikhula Sonkes dialog med Systembolaget angående en etisk kod framskrider.

HELGEN VISADE ATT DET finns kompetens, engagemang och solidaritet bland våra medlemmar – något som behövs inte minst för att stödja Västsaharas folk i deras kamp för självständighet. Styrelse och personal vill nu tacka er alla för engagemang och bidrag till insamlingen under 2010 och vi ser fram emot ett nytt år fyllt av aktiviteter. Vi ses nästa gång på medlemsmöte i Malmö!

Lena Kalmelid

LENA KALMELID
Ordförande

AGERA kommer ut med 4 nummer per år med information om våra projekt, kampanjer och engagemang i Sverige till dig som är medlem eller givare
Ansvarig utgivare Gabi Björsson **Redaktörer** Mari Dahl, Johanna Granhage och Anna Gunterberg **Adress** Tegelvägsgatan 40, 116 41 Stockholm
Telefon 08-442 70 60 **Fax** 08-40 36 60 **Webbsida** www.afrikagrupperna.se
E-post post@afrikagrupperna.se **Layout** Ingrid Bergman **Tryck** Trydells, nov 2010
Omslagsfoto Mari Dahl, julgranskula från Sydafrika

Välkommen till vår julkalender!

Med detta sista nummer av Agera för 2010 vill vi rikta ett stort tack till dig, som givare eller medlem, för ditt betydelsefulla engagemang under året. Här får du därför vår "julkalender" där vi vill visa dig några av alla de fantastiska resultat vårt arbete i södra Afrika har gett under året. Ett arbete som inte hade varit möjligt att genomföra utan ditt stöd. Hoppas kalendern ger dig mycket inspiration inför nästa år! Vi ses då.

God Jul och
Gott Nytt År

önskar
Redaktionen

Kontakta oss

- Vill du komma i kontakt med någon av de lokala Afrikagrupperna? Gå in på www.afrikagrupperna.se/ga-med-i-en-lokalgrupp
- Information om seminarier, möten och annat som är på gång hittar du på www.afrikagrupperna.se
- Välkommen till våra interna medlemsidor på <http://africagroups.org/medlemsblogg>. Logga in med användarnamn: Nelson, lösenord: Machel.

FJÄRRAN LUANDAS resurser och ekonomiska utveckling ligger Moxico, provinsen i Angola som drabbades hårdast av det trettio år långa inbördeskriget. Sedan 2002 arbetar vi tillsammans med Centro Apoio a Promoção e Desenvolvimento de Comunidades, CAPDC, i Moxico. Till en början låg fokus på att bygga upp de byar som hade förstörts totalt under kriget och på att stötta de flyktingar som återvände från exil i Kongo och Zambia. Bland annat fick återvändande kvinnor delta i ett alfabetiseringsprogram som kombinerades med mikrokrediter.

– Idag kan vi se resultatet av deras arbete när vi möter samma kvinnor i byarna där de nu har sina egna små inkomstgenererande företag, vilket i sin tur gör att de exempelvis kan köpa skolböcker till sina barn, berättar Caieie Domingos, koordinatör på CAPDC.

CAPDC:S ARBETE HANDLAR inte längre om direkt överlevnad, utan om ökad produktion, högre levnadsstandard och att ställa krav på lokala myndigheter. Därför stöttar CAPDC de lokala familjernas utveckling genom att bilda jordbruksföreningar och kooperativ så att de ska kunna kräva sina rättigheter.

– Idag ser vi organisering samt utbyte av information och kunskap på en nivå som tidigare inte fanns här. Detta är ett bevis på att det civila samhället stärks och att fattigdomen en dag kommer att utrotas, konstaterar Caieie Domingos.

ERIKA ECKESKOG
Koordinator
Angola

Vulamasango marscherar för sina rättigheter

I MARS MARSCHERADE 3 500 personer från hela östra kapprovinsen i Sydafrika genom East London för att uppmärksamma kampanjen Vulamasango Singene. Där kräver man att få ersättning för egendom som förlorades under apartheidens så kallade bettermentprogram. Betterment genomfördes genom att svarta tvingades flytta in i avgränsade bostadsområden och berövades sin mark. För bara östra kapprovinsen skulle ersättningen innebära tolv miljarder.

Fick tron på livet tillbaka

ORNELIO AFONSO ÄR 43 år, lever med hiv, har fyra barn och är ensamstående sedan hans fru dog 2001. Han har inget arbete utan är helt beroende av föreningen Yolaka i Cuamba i Moçambique. Så här berättar Ornelio om sitt liv: "Jag har levt med hiv sedan 1999, men inte förrän 2008 testade jag mig då jag blev mycket sjuk. Jag hörde talas om Yolaka, föreningen som stödjer oss som lever med hiv. Där fick jag träffa många i samma situation som jag. Alla berättade sin historia. Tack vare det fick jag tillbaka tron på livet. Sedan dess har jag inte bara gått på föreningens träffar, utan också fått utbildning. Nu är jag hiv-aktivist och stödjer andra som lever med hiv."

ABDO ger bättre liv

AFRICA BOOK Development Organisation, ABDO, levererar böcker till skolbibliotek i Zimbabwe. Utan deras leveranser skulle bibliotekens hyllor gapa tomma och elever och invånare på landsbygden inte ha tillgång till böcker. Men ABDO samlar också byinvånare i studiecirklar. Så här berättar Emily Chikutiro:

”I min studiecirkel bakar vi bröd, syr skoluniformer och odlar grönsaker. Vi träffas tre, fyra gånger i veckan. Studiecirkeln har förändrat mitt liv. Tidigare var jag alkoholiserad och kunde inte försörja mig och mina barn. Med hjälp mina vänner i studiecirkeln kunde jag sluta dricka. Nu går mina barn i skolan och min äldsta son har tagit examen.”

Fler getter genom mikrokrediter

Foto: Erika Ekeskog

I BÖRJAN AV ÅRET fick familjen på bilden två getter genom mikrokreditprojektet i Moxico i Angola. I dag har getterna fått killingar och ökat familjens tillgångar väsentligt.

Över 50 djuruppfödare i Moxico har fått stöd med nästan 100 djur under 2010 genom organisationen CAPDC.

Högt på prispallen

Foto: Mark Jönsson

DET HAR VARIT ett hektiskt år för Ohandje Artists Co-operative, OAC, i Namibia. Inte nog med att gruppen har byggt och invigt helt nya lokaler. De har dessutom vunnit flera prestigefyllda priser. Några exempel är ”Overall Winner Arts & Crafts” på Rosh Pinah Expo, ”Best Naturally Namibian Product” på MTC Design för Life Expo och ”Best Exhibitor: Arts and Crafts” vid Windhoek Show. Dessutom utsågs gruppen av ministeriet för handel och industri att delta i och presentera Namibia vid World Business Summit i USA.

Nu i beslutande organ

Foto: Johanna Arkösten

I VÅRAS ANORDNADE Jairos Jiri Association, JJA, för andra året i rad en dag för att uppmärksamma människor med funktionsnedsättning i Zimbabwe. Chieften för byn Chilonga, där mötet hölls, var med och provade hur det känns att vara rullstolsburen. Han sitter även med i den kommitté som JJA har för att lobba för lika rättigheter. Kommittéerna har haft stor framgång och lyckats med att människor med funktionsnedsättning finns med i beslutande organ på distriktsnivå.

Hopp om en bättre framtid

Foto: Kajsa Johansson

– JAG HAR FÅTT ny kunskap om hur jag ska planera mitt jordbruk så att jag nu kan odla flera grödor istället för bara en. Det ger mig en försäkras om att det alltid finns någon gröda som växer bra. Nu kan mina barn därför äta bättre kost året runt.

Det berättar Julieta Abondo, en av Moçambiques många småbönder. Hon och hennes familj är med i ett av de agroforestryprojekt som vi driver tillsammans med bonderörelsen UNAC. Projektet har varit igång i två år och nu har många bönder anammat agroforestry i sina jordbruk. Agroforestry är ett odlingssystem där träd och grödor samodlas. Det ökar jordbrukets avkastning och är bra för den ekologiska mångfalden.

Sikhula Sonke möter Systembolaget

AFRIKAGRUPPERNA och fackföreningen Sikhula Sonke har envist krävt att lantarbetarna i Sydafrika själva ska få möjlighet att påverka de nya etiska riktlinjerna som de nordiska alkoholmonopolen nu utarbetar. Arbetet har lett till att fackföreningen Sikhula Sonke bjudits in till möten med svenska Systembolaget och norska Vinmonopolet. Arbetarna har via facket fått möjlighet att trycka på för mer konkreta riktlinjer, som kan användas i arbetet för en värdig tillvaro för miljoner fattiga på landsbygden.

Foto: Viktoria Olausson

ECARP jobbar för en bättre landreform

– VI HAR KOMPETENSEN att driva den här gården, det har vi ju gjort hela vårt liv. Vi tänker gå till myndigheterna och kräva att vi får en ärlig chans, säger Nokhango Kehle under en intervju med ECARP.

Enligt landreformen i Sydafrika ska lantarbetare, invånare i före detta hemländer och andra diskriminerade grupper kunna överta mark. De har rätt till visst stöd från staten, men gårdarna måste ganska snabbt bli produktiva för att kunna ta över marken på riktigt. I teorin låter det bra, men det blir inte som det var tänkt. För att kartlägga problemen intervjuar nu East Cape Agricultural Research Program, ECARP, arbetare på gårdar.

Under intervjun med Nokhango Kehle framgår att det låg på den förre ägarens ansvar att anmäla att arbetarna var intresserade att ta över farmen. Men han vägrade eftersom han ansåg att de inte skulle klara av att driva gården. Mannen som istället fick ta över verkar ointresserad av lantbruk och dyker bara upp emellanåt för att

titta till driften. Han har sålt strutsarna och dragit ner kraftigt på övrig boskap för att kunna säga upp de flesta arbetare. De som är kvar får lägre lön än innan och inga lönebesked. Tre av arbetarfamiljerna bor fortfarande kvar på gården i lerhus, utan el, som de själva byggt. De har tillgång till en markbit men har inte fått det stöd de har rätt till för att odla marken.

Nokhango berättar entusiastiskt om planerna på vad de vill odla och hur mycket boskap de planerar att ha. Och att de är beredda att fortsätta arbeta hårt. Vad som fattas är stöd från myndigheterna.

ECARP SAMLAR informationen om hur det går med landreformen för att i första hand stödja arbetarna i att ta itu med eventuella lagbrott. Men det långsiktiga målet för ECARP:s arbete är en landreform som gynnar de mest utsatta på riktigt – inte bara på papper.

VIKTORIA OLAUSSON
Informatör, Sydafrika

Ny klinik invigd

Foto: Mark Jönsson

I OKTOBER INVIGDE Namibia Planned Parenthood Association, NAPPA, en ny klinik där hiv-testning och rådgivning erbjuds. Hälsoministern besökte evenemanget och lämnade över ett startpaket med produkter för att kunna genomföra hiv-testerna. Bara under första veckan kom 90 personer för att testa sig. 13 visade sig leva med hiv, tre av dessa var mellan tio och 24 år. Den personal som arbetar på kliniken kunde genom stöd från oss få den utbildning som krävs för att bli certifierade hiv-testare.

Teater sprider information

Foto: Erika Ekeskog

TEATERGRUPPEN Nucleo Artes de Kissonde i Angola arbetar som aktivister och sprider information om hiv och aids, valregistrering och jämställdhet. Alla är ungdomar och arbetar ideellt. På bilden repar de en söndag i ett klassrum inför nästa föreställning. 14 skolor, sex föreningar och över 250 studenter har tagit del av deras informativa och tankeväckande pjäser.

Kan ge barnen trygghet

Foto: Mari Dahl

ANGELINA FAUSTINO är 46 år, har fem barn och är änka sedan tio år då hennes man dog i aids. Hon får stöd av föreningen Hankoni i Cuamba i Moçambique. Så här berättar Angelina om sitt liv:

”När min man dog för tio år sedan blev jag också sjuk. Jag trodde jag skulle dö, men jag ville ju leva i många år till för att finnas för mina barn. Jag sökte hjälp och fick bromsmediciner. När jag blev bättre bestämde jag mig för att gå med i Hankoni. De stöttade mig att återigen tro på livet. Jag har också fått utbildning i hemsjukvård och hjälper nu andra som är sjuka. Tack vare Hankoni och det ekonomiska stöd jag får för mitt arbete, kan jag ge mina barn den fulla trygghet alla barn har rätt till.”

Ny rapport för bättre villkor

LABOUR RESOURCE and Research Institute, LaRRI, och Legal Assistance Center, LAC, i Namibia har tagit fram en studie som pekar på de förhållanden som hushållsarbetare arbetar under. Studien ska ligga till grund för att få en bättre facklig organisering och därmed höja kunskapen om arbetarnas rättigheter samt statusen på yrkesgruppen. I somras hölls ett första möte med över 800 hushållsarbetare.

Medborgare blir aktiva

Foto: Ikhala Trust

SMÅ ORGANISATIONER som arbetar mot hiv och aids i Sydafrika har många problem att kämpa mot. Diskriminering, fattigdom, sjukdomar och transport är några. Ett stort problem är att människor på grund av förtryck betraktar sig själva som mindre värda. Förutom konkret stöd till kampen mot hiv bidrar Ikhala Trust även med ledarskapsutbildning till de som bedriver gräsrotsarbete. De får öva sig i att se sina egna förmågor så att de kan bli aktiva medborgare som påverkar sin egen tillvaro.

Butiker startas på landsbygden

Foto: Erika Eckeskog

NÄSTAN 900 KVINNOR och 450 män har fått tillgång till mikrokreditlån under 2010 genom ADRA i Malanje. De flesta mikrokreditlån används till att starta mindre butiker i byar långt från stadens utbud. Tyger, tvål och matvaror når platser som annars är totalt beroende av den egna produktionen. Kvinnorna på bilden deltar också i ett alfabetiseringsprogram. Där får de även utbildning i jämställdhet och hiv och aids.

Om hiv-tester och kondomer

Foto: Erika Eckeskog

ALI, SOM ARBETAR på Bismas das Acacias i Angola, är hiv-aktivist och håller här ett offentligt föredrag i samhället Dombe Grande. Han pratar om vikten av att veta sin hiv-status. Bara under första halvåret 2010 nåddes cirka 24 000 personer av information om hiv, jämställdhet, lobbyarbete och organisationsarbete genom Bismas das Acacias träning och offentliga föredrag.

Tack alla som stödjer Hankonis arbete

ORNILA ANTONIO MANENO är 22 år och föräldralös. När hon började årskurs tolv blev hon sjuk. Då valde hon att gå med i föreningen Hankoni i Cuamba i Moçambique. Så här berättar hon om sitt liv:

“Jag hade precis blivit godkänd i fyra ämnen. Dagen innan jag skulle skriva de resterande proven fick jag ont i hjärtat. Sedan dess har jag inte varit i skolan. Det var två år sedan. Då tog min fabror med mig till tant Angelina. Hon är aktivist i föreningen Hankoni. Efter en månad hos henne blev jag ordentligt sjuk igen. Hon gjorde gröt till mig och hjälpte mig på alla sätt. När jag blev lite starkare tog hon med mig till sjukhuset där jag fick göra ett hiv-test. Jag var smittad och började äta bromsmediciner. Trots medicinerna var jag väldigt dålig. Till slut tog tant Angelina med mig till Hankoni. Där fick jag matpaket och blev mycket bättre. Jag har också fått moraliskt stöd. Tack vare denna hjälp och tant Angelina, som är som en mamma för mig, har min hälsa blivit mycket bättre. Jag vill tacka alla som stödjer Hankonis arbete.

Foto: Johanna Arkåsen

Affärsutbildning ger egen försörjning

I MAJ I ÅR DELTOG Viola, Tambudzai, Ravio, Anna, Patricia, Fungayi, Nye-veru, Saruna, Precious, Phinwayi och Patience i en utbildning hos Family Aids Caring Trust, FACT, i Zimbabwe. Där fick de kunskap om hur de kan driva egen affärsverksamhet i liten skala. Utbildningen har bidragit till att de nu tjänar pengar, är självförsörjande och har till exempel möjlighet att betala skolorgifter. Målgruppen FACT arbetar med är före detta sexarbetare. Kvinnorna är ofta ensamstående och har svårt att få gehör för sina åsikter i

samhället. Genom utbildningar som denna får de en självkänsla som bidrar till att de vågar mer.

- JAG ÄNDRADE MITT beteende efter det att jag fått veta att jag lever med hiv. Många av mina vänner har dött i aids och det är tack vare de kunskaper jag har fått genom FACT som jag har klarat mig, berättar Nye-veru.

JOHANNA ARKÅSEN
Programhandläggare
Zimbabwe

Nej till tvångssterilisering

Foto: Legal Assistance Centre

15 KVINNOR I NAMIBIA har tvångssteriliserats för att de lever med hiv. Nu har de tagit saken till domstol och Legal Assistance Center, LAC, har uppmärksammat problemet i kampanjen ”Non-negotiable, my body, my womb, my rights”. Information har spridits på Facebook och YouTube och demonstrationer med över 300 deltagare har ordnats. Dessutom har en petition för att omedelbart stoppa tvångssteriliseringarna skrivits under av fler än tusen personer.

Succé för EPA-vykort

REDAN I NOVEMBER i år hade vi fått in nästan 900 vykort! I maj 2011 ska de överlämnas till politikerna. På vykorten kräver vi bland annat att EU ska ta bort sina jordbrukssubventioner innan man kräver att de afrikanska länderna öppnar sina marknader. **Skicka in ett du också!** Beställ hos anna.gunterberg@afrikagrupperna.se

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv avflyttning eller felaktig adress återsänds försändelsen med ny adress angiven.

Afrikagrupperna
Tegelviksgatan 40
116 41 Stockholm

För en rättvis värld

Studiecirkel ger grönsaker

Foto: Johanna Arkäsen

TROTS SOMMAR och torka i Zimbabwe finns det gröna oaser. Det är studiecirkelgrupper från Edward Ndlovu Memorial Trust, ENMT, som driver trädgårdsodlingar. Vissa odlar bara för sig själva, andra säljer på marknaden. Andra ger bort grönsaker till dem som lever med hiv eller till barn som är föräldralösa. Det som är gemensamt för alla grupper är att de har lärt sig hur man startar, odlar och sköter ett trädgårdsland genom en studiecirkel.

Kräver att riktlinjer följs

Foto: Sikhula Sonke

PÅ SYDAFRIKAS nationaldag, den 27 april, sändes ett inslag i svenska Rapport som visade arbets- och levnadssituationen för de lantarbetare som odlar det vin som importeras till Sverige. Med i programmet var Wendy Pekeur, ledare för fackföreningen Sikhula Sonke. En vecka senare har Systembolaget krävt att gården ifråga ställer upp på etiska riktlinjer enligt en sydafrikansk norm.

– Köp viner, men ställ krav på producenterna! Och köp helst från gårdar där vi får gehör för våra krav, som Simonsig och Lavenier, säger Wendy Pekeur.

Bättre jordbruk i Moxico

Foto: Erika Eckeskog

DET BLEV EN BRA skörd av bland annat lök i år. Tack vare stöd från CAPC i Angola är det nu möjligt att bruka 49 hektar mark i regionen Moxico. Moxico är en av Angolas sämst utvecklade regioner och många jordbrukare saknar verktyg för att kunna bruka sin jord. Genom CAPDC får de utsäde, verktyg och hjälp att utöka jordbruket.

Julklappstips

Ge dina vänner en annorlunda julklapp

Köp en get, en skoluniform, två böcker, tio plantor eller ett matpaket till en som lever med hiv. Då är du med och bekämpar fattigdomen för många i södra Afrika, samtidigt som du ger bort en fin present.

Beställ redan idag i vår gåvoshop www.afrikagrupperna.se/gavoshop

